Różana historia Kutna

Róże są wizytówką Kutna, a święto, które kiedyś – wiele lat temu – zorganizowane zostało na ich cześć, na stałe wpisało się w kulturalne i towarzyskie życie naszego miasta.

Tradycja związana z hodowlą róż w regionie kutnowskim kwitła przez prawie cały XX wiek. Zaczęło się w mrocznych czasach, tuż przed wybuchem I wojny światowej, gdy Rzeczpospolitej nie było na mapie. W 1912 roku w Adamowicach obok Kutna Aaron Eizyk wspólnie z bratem Karolem założył gospodarstwo ogrodnicze, w którym, od 1919 roku, uprawiane były róże. Bracia Eizykowie zatrudniali około stu pracowników, a w ofercie mieli ponad dziewięćset odmian kwiatów(!). Ich plantacja uchodziła za najlepszą w Polsce. Studenci SGGW odbywali praktyki w ich firmie. Praktyki u Eizyków odbył także Mieczysław Albiński, który zasłynął później z własnej hodowli i miał duży udział w budowaniu kutnowskiej różanej tradycji.

Na przełomie lat 40-stych i 50-tych na terenie Kutna szkółki z krzewami róż zaczęli rozwijać inni bracia, Bolesław i Henryk Wituszyńscy. W 1960 roku w Szczecinie Bolesław otrzymał swój pierwszy medal Złota Róża i stał się prawdziwym autorytetem w dziedzinie uprawy. Dopracował się czterech własnych odmian: „Kutno” (1965), „Margo Coster”, „Marylka” (1975), „Kopernik” (1987) i „Leszek” (1980). „Marylka” i „Kopernik” znajdują się w ogrodach papieskich w Watykanie. Bracia Bolesław i Henryk, a także wspomniany Mieczysław Albiński zdobyli wiele medali, dyplomów oraz wyróżnień. Kwiaty Bolesława zyskały międzynarodowy rozgłos. W szarej, ponurej komunistycznej rzeczywistości lat 60-tych region kutnowski pachniał różami – zdobiły go całe hektary ziemi porośniętej królewskimi kwiatami.

Dzięki wysiłkowi i pracy wielu ludzi – sadowników, ogrodników – przy ogromnym udziale rodziny Wituszyńskich i Mieczysława Albińskiego Miasto Kutno zaczęło przemieniać się w Miasto Róż. 3 października 1965 roku w Klubie Międzyspółdzielnianym „Na górce” z inicjatywy Bolesława i jego syna Leszka odbyła się pierwsza kutnowska wystawa. 10 września 1966 roku w Państwowej Szkole Muzycznej w Kutnie koncert fortepianowy zagrał Joachim Gudel, a Bolesław prezentował kwiaty ze swej szkółki. Rozpoczął się nowy etap w historii miasta – organizacja wystaw oraz imprez skupionych wokół różanej tematyki.

W 1975 roku Kutnowski Dom Kultury zorganizował I Kutnowski Jarmark Różany podczas którego odbyła się wystawa róż Albińskiego oraz Wituszyńskich. Atrakcją jarmarku był koncert zespołu NO TO CO. Jarmark na stałe wpisał się w kulturalno-rozrywkowe życie miasta – odbywał się regularnie, pod koniec każdego lata, aż do 1989 roku. W 1990 roku odbyła się kolejna impreza z tej serii, tym razem pod inną nazwą – Święto Róży. Święto Róży w naturalny sposób kontynuuje kwiecistą tradycję swego poprzednika, Kutnowskiego Jarmarku Różanego, dlatego kolejne wystawy zachowują swoją numerację (w 2018 roku odbyła się już czterdziesta czwarta!).

W dniu 18 marca 2014 roku Rada Miasta Kutno uhonorowała starszego z braci Wituszyńskich i nadała jego imię jednej z kutnowskich ulic. Rok później (9 maja) w parku Traugutta, tuż obok Kutnowskiego Domu Kultury, odsłonięty został jego pomnik.

Źródła: "Święto Róży, 40 lat tradycji", pod redakcją Teresy Mosingiewicz, Kutnowski Dom Kultury, Wydanie I, Kutno 2014; www.swietorozy.pl, www.tpzk.eu